

hmeljar

HMEJAR

GLASILO HMELJARSKE
ZADRUGE z.o.j. v ŽALCU

ŽALEC, SEPTEMBER 1947

Leto II.

Štev. 9

Dovoz hmelja

11. septembra: Zg. in Sp. Ložnica, Zg. in Sp. Roje.
12. septembra: Kapla vas, Loke, Zalogom, Pongrac, Črni Vrh.
13. septembra: Sv. Pavel, Sv. Peter.
15. septembra: Sv. Jurij ob Taboru, Marija Reka, Sv. Lovrenc, Dolenja vas, Pristav, Brezovica, Razgor.
16. septembra: Vrbje, Migojnice, Zabukovca, Sv. Magdalena, Veliki in Mali vrh.
17. septembra: Šmartno ob Paki, Paška vas, Skorno, Podgora, Rečica ob Savinji, Gorenje, Gavče, Slatine, Dobreteša vas.
18. septembra: Ločica, Latkova vas, Griže, Čeplje.
19. septembra: Kapla pri Vranskem, Vologa, Tršca, Tešova, Zaplanina, Limovec, Sv. Jeronim, Selo, Ojstriška vas.
20. septembra: Žalec, Pondor, Sv. Miklavž.
22. septembra: Arja vas, Vransko, Št. Andraž, Dobrič.
23. septembra: Drešinja vas, Dobriša vas, Petrovče.
24. septembra: Breg, Šešče, Letuš, Podgorje.
25. septembra: Ločica pri Polzeli, Podvin, Zg. Ponikva, Kaple.
26. septembra: Škofja vas, Lubečna, Arclin, Šmarjeta, Lipovec, Leskovec, Bovše, Prekopa, Stopnik.
27. septembra: Polzela, Založe, Orova vas.
29. septembra: Zalog, Gorica, Mala Pirešica, Ruše, Sv. Križ, Železno, Sp. Ponikva, Galicija, Kunigunda, Zavrh, Trnovlje.
30. septembra: Sv. Rupert, Gomilsko, Studenci, Podkraj.
1. oktobra: Zg. in Sp. Grušovlje, Pernov, Hramše.
2. oktobra: Podlog, Velika Pirešica.
3. oktobra: Kamenče, Topovlje, Glinje, Sv. Matevž, Šmartno v Rožni dolini, Male Braslovče.
4. oktobra: Orla vas, Braslovče, Zakl.
6. oktobra: Grajska vas, Trnava.
7. oktobra: Dobrovlje, Zg. in Sp. Gorče, Podvrh.
8. oktobra: Polče, Parižlje, Preserje, Rakovlje, Dobrna.
9. oktobra: Levec, Kasaze, Vojnik, Vojnik-okolica, Višnja vas, Koblek, Nova cerkev, Celje.
10. oktobra: Gotovlje, Liboje.
11. oktobra: vsi oni kraji, ki niso tu navedeni.
- 13., 14. in 15. oktobra: zamudniki.

trgoma deževalo, pa pridejo prizadeti na vrsto po 11. oktobru, po istem vrstnem redu, kakor gori navedeno.

Opozarjamo vse zadrušnike, da se točno držijo tega razporeda in pripeljejo strnjeno prav vsi na določeni dan svoje blago. Iz razlogov pravnega tehničnega poslovanja ne bo mogoče delati prav nobenih izjem. Vsako morebitno izpremembo bo zadruga pravočasno javila svojim članom.

K prevzemu hmelja naj prinesejo vsi zadrušniki svoje zadrušne knjižice, da se točno ugotovi lastnik hmelja, njegovo bivališče, hišna številka in pošta. Tisti novi hmeljarji, ki še niso člani zadruga, pa naj predložijo pri prevzemu svoje točne podatke: ime in krstno ime lastnika (ne pa voznika), kraj, hišno številko, krajevni odbor in pošto. Pri prevzemu dobi vsak hmeljar tehtni list, s katerim se takoj po vrstnem redu zglašuje v bližnji pisarni, kjer mu izstavijo nakazilo za akontacijo, s katerim prejme denar pri Savinjski hranilnici.

Nekateri pripeljejo hmelj šele proti večeru, da bi jim ne bilo treba predolgo čakati. Tako se po nepotrebnem zavlačuje prevzem v noč. Ker se ne da kakovost, zlasti pa ne barva, pri umetni luči ugotoviti, opozarjamo vse voznike, da se bo prejemal le hmelj, ki bo dovožen dopoldne. Popoldne se hmelj ne bo prevzemal.

S 15. oktobrom bomo zaključili prevzem letošnjega letnika in s tem tudi prodajo v inozemstvu. Kdor ne bo pripeljal do tedaj svojega letošnjega pridelka, se mu lahko pripeti, da ga bo moral dati med staro blago, ki pride še tudi na vrsto, ko se konča letošnja kampanja.

Čim je hmelj dovolj goden, ga potlačite v vreče, pri čemer morate paziti, da močno odvolgnjenega blaga ne potlačite premočno. Če pa je hmelj suh, pazite, da ga ne zdrobite, in ga zato potlačite z desko. Povprečna vreča naj ne presega 40 kg. To izvesti ne bo težko umnemu hmeljarju, ki zna dobro brez tehnice preceniti težo vreče. Natlačeni vreči ne vlačite čez noč na ledino, niti jih ne shranjujte po kletih, kakor so nekdanj delali pretkanjenci, da so Juda opeharili. S takšnim početjem kvarijo takšni domnevni pretkanci najprej sebi kakovost hmelja in škodujejo svoji zadrušni skupnosti ter s tem posredno spet samemu sebi.

Ne mešaj na skupen kup hmelja z različnih njiv in posebno ne prvoletnika s starim hmeljem in tudi vsakega posebej v lastno korist potlači v vreče.

Neuporabljene vreče pripeljite istočasno s seboj.

Če bo dovoz oviral dež, se naj ravnajo zadrušniki takole: Za primer enega deževnega dne, naj pripeljejo prizadeti hmelj prihodnji dan. Če bi pa več dni nepre-

S predsezijskega zбора

Letos se je zbor hmeljarjev vršil 17. avgusta v Hmeljarski zadrugi v Žalcu ob navzočnosti 400 hmeljarjev.

Predsednik tov. Jošt poroča o stanju hmelja na Češkem, in sicer bo tam pridelek za 15 do 20% manjši od lanskega. Prejšnji nemški kmeti so bili izseljeni, naseljeni so sicer drugi, ki pa niso vsi vajeni pridelovanja hmelja. Razen tega pa je še pomanjkanje delovnih moči. Tudi rdeči pajk hmelju ni prizanašal. Zatirali so ga ali vkljub temu se opažajo zle posledice.

V Belgiji je ostala ena tretjina hmelja neprodana. Prodajal se je pa (dve tretjini) po 40 do 60 din za kg.

Anglija je imela lansko leto deževje, letošnji pridelek pa bo normalen. Amerika ima srednje dober pridelek.

Nemčija, naš največji konkurent ima letos zaradi suše za 15 do 20% manjši pridelek kot lansko leto.

Predsednik je poudarjal važnost kvalitete. Naš hmelj je najbolj uporaben posebno za pivo z vrhnim varenjem. Uporablja se lahko za oboje vrst varenja piva, prav posebno še za specialna piva, dočim drug hmelj razen ameriškega, ni za vrhnja varenja piva. Zato naj polagajo hmeljarji dovolj pažnje, da se naša kvaliteta še izboljša z izbiranjem dobrih sadežev, da ostane sloves našega hmelja na višku.

Banat ne pride za izvoz v poštev, ampak samo za domače pivovarne.

Prodaja našega lanskega hmelja je šla gladko. Nemci so šele spomladi začeli prodajo. V Belgiji se prodaja hmelj še vedno potom prekupčevalcev in tekačev. Zato je ostalo dosti hmelja neprodanega. Angleži niso oddali pravočasno poročil o stanju hmelja, zato se tudi prodaja ni pravilno vršila.

Pri razgovoru glede odkupnih cen hmelja letnika 1947 so hmeljarji izjavili, da so že čitali v »Ljudski pravici« od 16. avgusta 1947 letošnje hmeljske cene.

Tov. predsednik jim objasni, da so te cene, in sicer za I. vrsto 95 din, II. vrsto 92 din, III. vrsto 85 din, IV. vrsto 70 din za 1 kg določene za prihodnje leto 1948, toda po izjavah, ki jih je prejel v Beogradu, se bodo hmeljske cene tudi letos gibale na isti višini.

V sporazumu z OLO Celje-okolica se je sklenilo, da se obiralcem hmelja plača pri celodnevni hrani (v tem je zapopadena trikratna topla hrana) 6 din, brez hrane 8 din od zvrhanega mernika.

Nekaj hmeljarjev je sicer izjavilo, da so obiralci preveč plačani, nakar je predsednik tov. Jošt poudaril, da se za dobro delo mora tudi dobro plačati. Dobro plačani obiralci bodo gledali, da bo hmelj prav in lepo obran, kar je velike važnosti. Drugič pa tudi lahko upamo za prihodnje leto, da nam priskočijo na pomoč. Kdor se zaveda važnosti dobrega obiranja, bo tudi plačal obiralcem polovično vožnjo. Ob tej priliki je tov. predsednik povdaruil, da naj vsak hmeljar odbira in sortira hmelj že pri obiranju, ga pravilno suši (pri 45 stopinjah), kakor je bilo že to poročano v časopisu »Hmeljar«, katerega je treba pazljivo prečitati.

Ker ni dosedaj odobreni kredit dovolj visok, je predvidena akontacija za hmelj po 30 din za kilogram. V primeru, da dobi zadruga kredit zvišan, se bo dajala akontacija po 40 din kot lansko leto. Pač pa se pri akontaciji ne bo odtegovalo hmeljarjem, kar so vzeli med letom na kredit, bodisi umetna gnojila, hmeljevke in drugo, ampak se bo obračunavalo pri končnem čistem izplačilu.

Stari hmelj še ni ves prodan. V primeru prodaje se bodo hmeljarji obvestili po časopisu.

Hmeljarji apelirajo na upravo zadruga, da se napravi vloga, da se od hmeljišč ne zahteva oddaje prašičev.

Čilski soliter je treba dvigniti čimpreje, da bo zadruga v skladišču imela prostor za ostala umetna gnojila. Ker je soliter namenjen za prihodnje leto, ga je treba spraviti na suh prostor.

Na vprašanje glede žarnic je tov. predsednik Jošt objasnil hmeljarjem, da je zadruga pravočasno vložila prošnjo na OLO Celje-okolica, nakar so se nakaznice dostavile na Krajevne odbore, kjer imajo hmeljarji pravo dvigniti žarnice po potrebi.

Pločevina za cevi za hmeljske sušilnice se je razdelila po potrebi več obrtnikom, ki so potem napravili kmetom cevi.

Hmeljarji so se pritoževali, da je prišlo premalo obiralcev, ker so se širile govornice, da bo moral vsak obiralec po končanem obiranju delati udarniško na cesti in da se bo plačalo od škafa samo po 2 din in drugo. Seveda nam je jasno, da dela to le reakcija, ki pač hoče škodovati vsem našim načrtom. V tem pogledu je zadruga ukrenila potrebne korake, ter tudi apelirala na okraje, da pošlje čimprej in čimveč obiralcev v Savinjsko dolino.

Predlagalo se je, da se za prihodnje leto preskrbi za obiralce hmelja nakaznice za tekstilije, da bodo bolj z veseljem obirali. Tudi polovično vožnjo je treba prihodnje leto poskrbeti do 10. avgusta, ker nekateri začno z obiranjem pred 15. avgustom.

Vreče se bodo izdajale od 5. septembra dalje. Na vreče je treba paziti! Kdor bo vreče pokvaril, se mu bodo zaračunale. Če bo na zalogi dovolj motvoza, se bo dal poleg vreč, da ga bodo imeli hmeljarji za šivanje. Izdajale se bodo samo nove vreče.

Lahek in dober zaslužek

V časih proste trgovine in svobodnega guljenja delovnega človeka so pod gornjim naslovom po časnikih mamili brezvestneži lenuhe za razpečavanje svojih manjvrednih predmetov.

Če smo mi napisali ta naslov, pa mislimo resno na lahek in dober zaslužek obenem. Mnogi hmeljarji še vedno ne polagajo dovolj važnosti na sortiranje hmelja in očiščenju suhega hmelja prevelikih rvjavih in drugače nakaženih kobul, vejic in listja. Pa se jezijo, češ kar v tretjo vrsto so mi ga vrgli pri prevzemu, ne pomislijo pa, da mora zadruga dolge mesece zaposlovati lepo število žensk za prebiranje takšnega nemarno spravljenega hmelja.

Vemo, da ima kmet tako polne roke dela, da ne ve kam, ne kod. Najdejo se pa stari ljudje in šolska mladina, ki bi mogli izvesti to za hmeljarje prav potrebno in nele zanj temveč tudi za združno skupnost koristno delo in tako pomagati zadrugi, da bo mogla čimprej nuditi na svetovnem trgu čimboljše blago. Vsi se morate zavedati, da znači mernik te navlake, izbrane iz stota hmelja, težke tisočake dobička za hmeljarja, ki jih drugače ne morete najti na cesti. Ti tisočaki čakajo na vas na naših sušilnicah, samo pobratiti jih je treba. Ne zamudite ugodne prilike, ki se povrne šele čez eno leto!

Dasi je - vendar ni. Zgodba o letošnji polovični vozarini

Petdeset let sem je bil 50 % popust vozarine za obiralce hmelja sam po sebi umeven in tudi dovoljen. Neki hmeljarji so prostovoljno povrnili svojim obiralcem še to polovice vozarine kot neko nagrado in priznanje za vestno opravljen posel in za smukanje in dviganje hmeljev. Pa je bilo zadovoljstvo na vseh straneh in je hmeljar mogel z vso gotovostjo računati, da pridejo obiralci drugo leto spet na delo.

Polovična vozarina pa ni bila obiralcem že kar naprej odobrena, temveč je bilo treba vedno prositi za ta popust. Zato je zadruga, kot predstavnica hmeljskih poslov, že, ko je hmelj komaj iz zemlje lezel, 5. maja t. l. naslovila na pristojno mesto naslednjo vlogo:

Žalec, dne 5. 5. 1947

UpJ/1551

Prošnja za odobritev polovične vožnje za obiralce hmelja

Ministrstvo saobračaja FNRJ

Beograd

Prosimo, da se nam odobri v območju ljubljanske uprave državnih/železnic, polovična vožnja za obiralce hmelja, ki traja od 10. avgusta do 10. septembra.

Obiranje hmelja je sezonsko delo, za katerega bo rabila Savinjska dolina pri sedanjem stanju nasadov do 5.000 ljudi in to iz najrevnejših predelov Slovenije, v pretežni večini pa iz šmarskega, kozjanskega, ptujskega in brežiškega okraja.

Da bo hmeljska letina pravočasno pospravljena in pripravljena za izvoz je nujno potrebno, da se odobri polovična vožnja.

Pripominjamo, da nam je bila tudi lani odobrena polovična vožnja za obiralce hmelja pod št. 61674/VI-3-1946.

V pričakovanju Vaše obratne rešitve beležimo.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Priporočeno:

Priloga, kolek za din 30.—

Ker je lani šlo vse gladko izpod rok, se ni nihče razburjal, ko so potekali tedni in je že mineval mesec, ko še ni bilo nobene rešitve. Zvezno ministrstvo ima pač polno dela, do obiranja pa je še dobra dva meseca. Pa je prišel odgovor:

Jugoslovanske državne železnice
generalna direkcija železnica

št. 11569/47

30. VI. 1947 l.

Beograd

III. — 3 — V/M. P. tel. 27021/384

Predmet: Prošnja za popust vozarine za obiralce hmelja

Hmeljarski zadrugi

ŽALEC

N. R. Slovenija

Vaši prošnji št. Upj/1551 od 5. V. 1947 l., v kateri želite popust vozarine za obiralce hmelja, Generalna direkcija železnic ne more ugoditi.

Železniška uprava posluje na trgovskih načelih in ima za nalogo zidanje potrebnih železnic v korist splošnega ljudskega gospodarstva.

S. F. — S. N.

Komercialni direktor
Ing. Svet. Savičević l. r.

Kakor je bila neprijetna zavrnitev prošnje, ki prav za prav ni prošnja za neko posebno izjemo, temveč gre le za zopetno potrditev stare pravice, vendar zadruga ni zadovoljevala. Obrnila se je takoj z vsem zaupanjem na neposrednega predstavnika ljudske oblasti na OLO Celje-okolica, ki je stopil 2. VII. v stik z Ministrstvom kmetijstva in gozdarstva LRS v Ljubljani. To pot pa je šlo zares naglo in ugodno, saj je dobila Hmeljarska zadruga že 9. VII. naslednjo rešitev:

Predstavništvo Ministrstva spoljne trgovine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije
Br. 6699

8. VII. 1947 god.

Ljubljana

Okrajni L. O.

Celje-okolica

V zvezi Vašega dopisa št. I — 1096/1 z dne 2. VII. 47 na Ministrstvo kmetijstva in gozdarstva LRS v Ljubljani, sporočamo, da je vprašanje polovične vožnje za obiralce hmelja rešeno na sledeči način:

Obiralec hmelja naj pri odhodu na sezonsko delo na odhodni železniški postaji kupi cel vozni listek. S pripombo, da gre na obiranje hmelja, mu bode železniška postaja izdala poleg voznega listka tudi rumen listek, ki je namenjen samo za obiralce hmelja. Ta rumen listek je dati pred povratkom potrditi delodajalcu, ter služi v prilogi starega voznega listka, s katerim je obiralec prišel na delo, kot brezplačna povratnica.

S. F. — S. N.!

Opolnomočnik

Min. zun. trg.

(Dr. Puc Boris)

l. r.

» H M E Z A D «

Žalec

v vednost.

Opolnomočnik

Min. zun. trg.

(Dr. Puc Boris)

l. r.

Pečat:

Predstavništvo Ministrstva spoljne trgovine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije
Ljubljana

Pa smo si pomeli roke in razglasili v vseh naših časnikih in »Hmeljarju«, da je polovična vozarina za obiralce hmelja pod takimi in takimi pogoji tudi letos dovoljena. Čitali so to vest hmeljarji in obiralci in ji seveda verjeli, kakor je pač tudi Hmeljarska zadruga verjela v ministrski žig, posebno, ko smo 15. VII. dobili v vednost še naslednji dopis:

Ljudska republika Slovenija
Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo
Štev. kmet. 4298/1

P r e d m e t : Hmelj — polovična vožnja
za obiralce hmelja.

Ljubljana, dne 15. VII. 1947

Okrajni LO

C E L J E

Na Vaš dopis štev. 1096/1 z dne 2. VII. t. l. glede polovične vožnje za obiralce hmelja ste že dobili odobritev preko »Predstavnštva Ministrstva za zunanjo trgovino« štev. 6699 z dne 8. VII. t. l.

Ker je zadeva urejena, vrnite koleke z 30 din »Hmezad«-u.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Pomočnik ministra:
(Ing. Berkopec Jože)
Zanj: (Ing. Mastnak)

1 priloga kolek za 30 din

Žig min. za kmetijstvo
in gozdarstvo LRS
v Ljubljani

Čitala pa ni teh notic Uprava državnih železnic v Ljubljani, smo si mislili, ko so 17. avgusta prihajajoči obiralci pravili, da jim odhodne postaje niso hotele izročiti rumenih listkov, češ, da jih nimajo, kakor tudi, da niso dobili nobenih navodil iz Ljubljane.

18. VII. t. l. se je Hmeljarska zadruga brzojavno obrnila na upravo železnic v Ljubljani s prošnjo, da naj vskladi svoja napotila z dovoljenjem za polovično vožnino. Ker ni bilo od nikoder nobenega glasu je Hmeljarska zadruga 20. avgusta ponovila svoj brzojav Upravi železnic v Ljubljani s plačanim odgovorom. Nato je prejela preko urada železniške postaje v Žalcu tole obvestilo:

»Sporočite Hmeljarski zadrugi Žalec, da ni odobren 50 %-ni popust za potovanje obiralcev hmelja. Pozovite zadrugo, naj svoji brzojavki kolkuje po zakonu o taksah! Kolka pošljite odseku III/4 GDEŽ!«

Iz tega smo bili prepričani, da Uprava železnic v Ljubljani ni bila obveščena o odobreni polovični vozarini, pa smo se obrnili na Predstavnštvo ministrstva zunanje trgovine v Ljubljani z naslednjim brzojavom:

»Železniška direkcija Ljubljana komercialno odelenje sporoča, da ni odobrena polovična vožnja za obiralce hmelja stop Veza Vaš dopis številka 6699 od osmega julija prosimo nujne ureditve, ker se obiralci deloma že vračajo«

Po večkratni telefonski urgenci smo 26. VIII., ko so se obiralci že vračali nazaj, po telefonu izvedeli od predstavnštva, da ni nič s polovično vozarino za obiralce hmelja.

Takšna je letošnja zgodba o 50 % popusta na vozarini za obiralce hmelja in nam jasno pove, da se je Hmeljarska zadruga pravočasno in na pravih mestih pobrigala za to zadevo, naloga ljudske oblasti pa je, da razčisti, kdo je kriv vseh teh zmešnjav, ki so opravičeno dale povod za razburjenje ljudskih množic in škodile ugledu ukrepov ljudske oblasti.

Iz drugih hmeljskih okolišev

BELGIJA

Bruxelles, 21. avgusta 1947.

Izredne dnevne in nočne temperature kakor tudi trajanje suše ovirajo oblikovanje kobil v večini krajev našega kontinenta. Rdeči pajek razsaja v nekih krajih ter povzroča naraščajočo škodo posebno v Spaltu in v okolišju Poperingha, kjer je predvsem Fuggle sorta resno napadena.

Trg Poperingha se je občutno učvrstil.

Ponudba je skoraj popolnoma izginila tako za razpoložljivi hmelj kot za hmelj novega pridelka.

Ameriške okupacijske oblasti v Nemčiji so pravkar odredile cene bavarskemu hmelju novega pridelka. One so malo iznad lanskoletnih in predvidene so vrste po po-

reklu pričenši s Hersbrucker Gebirgom, mimo Hallertaua do Špalta.

Cena hmelju za pridelek 1946 je zmanjšana za 20 %.

Pričakuje se, da bo Češkoslovaška v pričetku septembra objavila svoje izvozne cene za hmelj novega pridelka in da bodo izvozne cene štajerskega vsak čas določene.

V Nemčiji se zanimajo z razdelitvijo približno 26.000 kvintalov bavarskega hmelja pridelka 1946 na pivovarne britanskih in ameriških okupacijskih con. Ta razdelitev se mora končati pred koncem tega meseca.

Ameriški trg ostaja nadalje čvrst.

C. V.

LETOŠNJA LETINA V ANGLIJI

London, 28. julija 1947

Iz časopisa »Journal of the Institute of Brewing« za julij-avgust 1947 posnemamo:

Došel je čas, da se lahko pregleda prihodnji pridelek hmelja, ki se pa lahko še mnogo spremeni z ozirom na vremenske razmere v avgustu. Izgledi so danes gotovo povoljni. Dasi so neki nasadi bili zaostali še pred tedni, je sedanje vreme brez dvoma pripomoglo, da se rastlina izravna. Edino kar bi nas čuvalo od prevelikega optimizma je pomanjkanje »krošnje«, ki se smatra kot znak obilnega pridelka, ali se v sledečih tednih lahko še mnogo tega dogaja.

Rastlina izgleda zdrava in krepka in dočim je v prvih mesecih rasti uši niso bile napadle, so se te skoraj pojavile, ali so bile preganjane s prašenjem in s pranjem,

kar je bilo posebno uspešno ob vročih dneh, ko se protimrčesno sredstvo dobro razprši. Bolj se je treba bati rdečega pajka, če to vroče vreme traja, ker se je ta nadloga pojavila že v precejšnjem številu nasadov. Tudi se je treba bati, da se bo verticillium (velost) v krajih, kjer ta bolezen prevladuje, kasneje zopet pokazala.

Precejšnje nove površine bodo letos prišle v poštev, kar bo pripomoglo, da se končni pridelek zviša. Pisec bo skrajno razočaran, če pridelek 1947 ne bo preskrbel precejšnje količine iznad letine 1946 ter ga ne bi mogli obdolžiti optimizma, ko predvideva mnogo boljše kvaliteto. Izgledi v zapadnih krajih gotovo mnogo obetajo ter radi beležimo, da hmelj v Surreyju in Hamshiru mnogo zadovoljuje.

Vzroki primanjkovanja obiralcev

Poleg drugih nevšečnosti je letos primanjkovalo tudi obiralcev. Obiranje hmelja je sezonsko delo, ki traja 10 do 14 dni in zahteva zmogljivosti hmeljarjeve sušilnice ustrezno število izurjenih obiralcev. Prav za prav bi morali reči obiralk, ker so za ta posel najbolj prikladni urni ženski prsti in so moški obiralci le prav redki. To sezonsko delo zahteva zaradi kratkega trajanja od hmeljarja, da nudi obiralcem poleg primernega plačila (okoli 80 din na dan) še posebno pozornost pri prehrani, prenočitvi in primerni vključitvi v kmetijsko domačnost. Zato govori hmeljar kakor o delu svoje družine, ko piše »našim« obiralkam, kdaj naj pridejo na delo. Razmeroma kratko trajanje obiranja ima za posledico le majhen skupen zaslužek — okoli 1000 din — v eni seziji in je bila polovična vozarina na železnici v občutno pomoč tem nerazvajenim tovarišicam iz trdih predelov naše ožje domovine. Prvi vzrok primanjkovanja obiralk je bila zato letos negotovost glede polovične vozarine in so izostale mnoge marljive moči zlasti iz oddaljenejših krajev hrvaškega Zagorja in Prlekije. Za naprej naj ljudska oblast postavi ugodnost polovične vozarine med stalne vozne olajšave, ker je tudi po trgovskem gledanju boljše pol zaslužka kot nič. Obiralke se namreč ne bodo drugo leto več podale na sezijsko delo, če ne bo običajnega popusta pri vozarini. Hmeljarji seveda ne bodo mogli pravočasno in načrtno izkoriščajoč svoje sušilnice, pospraviti pridelka. Posledica bo slaba kakovost blaga, slaba cena, težavna unovčitev in manj deviz za široko ljudsko

Prav nič se ne čudimo stališču Generalne direkcije železnic v Beogradu. Kako pa naj ve, da je treba hmelj vsaj v 14 dneh po dozoritvi obrati, da ne porjavi in izgubi tretjino ali še več vrednosti. Da ne ve, da požre nepopolno zasedena sušilnica zaradi pomanjkanja obiralcev po nepotrebnem metrske stote premoga, ki bi ga drugod krvavo potrebovali. Kako naj ve, da je hmelj tako važen izvozni artikel, dasi mu posveča petletni plan vso pažnjo.

Za obiranje je treba izvežbanih moči, smo v začetku zapisali. To se je prav letos jasno pokazalo, ko so razne množične organizacije poizkušale ublažiti primanjkovanje obiralcev in so mobilizirale razne pomožne moči kakor učence, vajence in slične mladince, ki so, nevajeni dela, bili hmeljarjem ponekod več v nadlego kot v korist. Vsako delo je pač treba znati, za kar je treba primerne vežbe. Napačno je namreč gledanje na kmečko delo, kot nekaj takega, kar pač vsak človek že po naravi mora znati in česar se ni treba učiti. Ti nepoznavalci razmer so podobni piščevemu profesorju, ki je videl le v svojem poklicu važnost učenja in znanja in je nas negodnike v našem premalem znanju poniževal na nič: »Pojdite raje kamenje tolčt!« Zadnjič sem ga srečal v zasluženem poklju in je mož ves začuden zmajeval s sivo glavo, ko sem mu pravil, da ni imel prav in da je treba tudi kamenje znati tolči, da si zaslužiš ustrezen kos kruha. S tem smo hoteli reči, da je z zasilnimi ukrepi kaj malo pomagano pri obiranju hmelja, temveč je treba z vsemi ukrepi utrjevati zaposlitev stalnih sezonskih delavcev.

Priznati pa moramo, da je med tistimi hmeljarji, ki jim je primanjkovalo obiralcev znaten, morda bi rekli celo pretežen del takšnih, ki se še vedno niso znašli v novi stvarnosti in zlasti pri prehrani ne gledajo na obiralce, kakor je to sicer stara navada. Da se stalno onemogočijo takšni pojavi, naprošajo hmeljarji ljudsko oblast, da izda posebno uredbo o pravicah in dolžnostih

hmeljarjev in obiralcev ter o socialni zaščiti le-teh. Poleg drugega bo morala ta uredba po zgledu sličnih uredb drugih, hmelj pridelujočih, držav zlasti Češke, vsebovati stalno ugodnost polovične vozarine obiralcev.

Pomisliti je treba, da nam petletni plan nalaga poudaritev hmeljske kulture in je dolžnost nas vseh, da ustvarimo, zlasti kar se zadostnega dotoka izvežbanih obiralk tiče, kar najugodnejše pogoje za izvedbo in za prekoračenje plana. Že sedaj, ko odhajajo zadnji transporti obiralk, je treba misliti in ukrepati za bodoče leto, da bomo takrat mogli s ponosom zapisati v našem hmeljskem poročilu: »Ves pridelek je bil pravočasno in pravilno spravljen ob zadostnem številu zadovoljnih obiralcev.«

Zakaj ni zadruga preskrbela obiralcev in hmeljev

Nekateri hmeljarji so dolžili Hmeljarsko zadrugo, češ, da bi bila ona dolžna preskrbeti pravočasno zadostno število obiralcev. Sklicevali so se, da so obiralce naročili po popisni poli, oddani Hmeljni komisiji za Slovenijo. Dasi ni bilo za letoš še mogoče predvideti pomanjkanja obiralcev, je Hmeljna komisija tudi to vprašanje vzela v svoj plan in vstavila v popisno polo kar tri vprašanja:

Potrebno število obiralcev skupaj...

Od tega domačih obiralcev...

Ali si lahko navedene obiralce sam preskrbi...

Večina hmeljarjev sploh ni izpolnila teh rubrik, drugi so zapisali pod tretje vprašanje »lahko«, »da«, »sam«. Le pet od 2404 zadrugnikov je napisalo »ne«. Toda tudi teh skupaj 76 obiralcev niso prišli naročniki iskat. Tako ne nosi v tej stvari ne Hmeljarska zadruga kakor tudi Hmeljna komisija za Slovenijo nobene krivde.

Prav tako važna rubrika v isti popisni poli je bila:

Za obnovo starih in za nova hmeljišča potrebujem... komadov hmeljev. Tudi te rubrike veliko hmeljarjev ni izpolnilo in sedaj vedno novi priglajajo svojo potrebo po hmeljevkah.

V pojasnilo vsem tem naj velja:

Kdor je v popisni poli že naročil hmeljevke, mu jih bo Hmeljarska zadruga dobavila, novim naročnikom bo pa tudi skušala ustreči.

Iz vsega tega sledi, da so popisne pole zelo važne in naj jih vsak po resnici in s preudarkom izpolni v vseh rubrikah, da ne bo potem prerekanja pri dobavi raznih potrebščin. Če mislijo zadrugniki, da so še kakšna nova vprašanja umestna, prosimo, da nam dajo pobudo. Sploh bi želeli čim ožjega izmenjavanja misli in izkustev med zadrugniki in zadrugo.

LASTNE VREČE

naj dvigne vsak, kdor jih še ni, čimprej, vsaj pa do 10. septembra 1947 v Zadrugnem skladišču, ker pozneje zadruga ne more več odgovarjati zanje.

PO VREČE ZA BASANJE HMELJA

naj prihajajo zadrugniki začenši s 5. septembrom po istem redu, kakor bodo vozili hmelj, obenem pa se naj oskrbijo s potrebnimi umetnimi gnojili, da jih morejo še v jeseni raztrositi po hmeljiščih.

ZADRUŽNE KNJIŽICE IN VREČE dobijo le tisti zadrugniki, ki se osebno oglasijo zanje ali pa oni, ki jih ti s potrdilom Krajevnega ljudskega odbora pooblastijo za dvig knjižnic.

Tekmovanje na II. hmeljni razstavi

Prišel je spet čas ocene tekmovanja za najboljši hmeljski pridelek. Po izvršenem vestnem obiranju in skrbnem sušenju, ki mu naj letos brezpogojno sledi prebiranje hmelja na kupu, bodo hmeljarji konec septembra razstavili svoj pridelek na II. zadružni hmeljarski razstavi. Tekmovalci naj pošljejo do 10. septembra t.l. tej številki »Hmeljarja« priloženo prijavnico, katero naj vestno izpolnijo v vseh rubrikah. Posebna razstavna komisija zadruga in Hmeljne komisije bo vzela iz že prevzetega hmelja, odnosno na domu pridelovalca, povprečni vzorec, ki pride na razstavo in ga bo pred otvoritvijo po mednarodnih pravilih ocenila, najboljše pa bo dala kemično preceniti po našem združnem kemiku tov. inž. Lojzu Kaču.

Z udeležbo — ki bo letos še obilnejša kot lani — na

razstavi bodo hmeljarji dosegli dvoje, eno zase, drugo vso našo hmeljarsko skupnost.

Prvič bodo najboljši nagrajeni s primernimi priznanji in nagradami, ves naš pridelek bo pa našel nepristransko oceno, ki nam bo važna podlaga za bodoče načrtno širjenje hmeljarstva v najboljših okoliših, kar nam bo mnogo pripomoglo k utrditvi starega slovesa našega slovensko-štajerskega, posebno pa še savinjskega hmelja na svetovnih tržiščih. Prepričani smo, da se bo pretežna večina združnikov udeležila te druge združne hmeljske razstave in tako očitno izpričala svojo tesno povezavo v Hmeljarski zadrugi, tej v dolgih desetletjih zaželjeni in danes po pridobitvah narodno-osvobodilne borbe slednjič doseženi najvišji obliki gospodarske skupnosti, ki nudi hmeljarjem za njihov, z velikimi izdatki združeni trud, največji možni dohodek od dela njihovih rok.

Zadružna borba proti toči

Naš hmeljski okoliš sicer ne spada med izrazite točine pokrajine, vendar pa ga pogosto križajo močne nevihte z večjim ali manjšim deležem toče. Star in resničen je rek: »Toča ne napravi slabe letine, pač pa siromaka kmeta, katerega zadene.« Toča namreč pobije v ožjem pasu, da ima en kmet dobro letino, njegov sosed pa še semena ne pridelava.

Prav občutljiv za točo je kmelj in še posebno, ker zahteva naprava hmeljišča in obdelava mnogo truda in denarja. Zato sta hmelj in hmeljar toliko bolj občutljiva za to neuimo. Zavarovanje zoper točo je bilo za hmeljarje nezmogljivo, ker so bili zavarovani težki tisočaki po visoki lestvici. Zato je iskal upravni odbor Hmeljarske zadruge drugo vzajemno pot k rešitvi tega vprašanja in jo je prav posrečeno tudi našel v svojem »Skladu za pomoč po toči prizadetim hmeljarjem«, v katerega se vsako leto odvede potreben del odstotka skupnega izkupička.

Za lanske poškodbe po toči je letos izplačala zadruga svojim članom 387.000 din, in sicer tako, da je izplačala po toči izglbljeni del pridelka na podlagi povprečnega pridelka zadnjih treh let in se ozirala pri tem tudi na kakovost hmeljarjevega pridelka v teh letih. Toča namreč poškoduje v izdatni meri barvo kobil zorečega ali že zrelega hmelja. Kdor je prideloval stalno prvovrstno blago, dobi tudi izpadek po toči in ostali del pridelka plačan po ceni za prvo vrsto. Če pa množinsko ni utrpel škode, pa se mu izplača slabša vrsta kot boljša, če je stalno prideloval boljše blago. Ta postopek upliva ugodno tudi na to, da hmeljarji posvečajo vso pažnjo kakovosti pridelka, zlasti pri pršenju in sušenju.

Da je zadruga s tem svojim postopkom na pravi poti, so jasen dokaz priznanja prizadetih združnikov, od katerih naj navedemo za primer le eno dopisnico: »Lepo se zahvaljujem zadrugi za izplačilo škode po toči, s katerim sem poravnala zavarovalnine zoper požar, davke in druge obveznosti. V prejšnjih časih je bil hmeljar prepuščen sam sebi in oderuhom, danes pa ve, da ga skupnost ne bo pozabila, če bo v stiski. To so darovi naše ljudske oblasti, katero bomo znali vedno ceniti in čuvati kot pridobitev osvobodilne borbe. Le tako naprej za našim geslom: Smrt fašizmu — svobodo narodu! Neža F.«

Tudi za letos je preskrbljeno kot doslej za hmeljarje prizadete po toči. Vsi oni hmeljarji, katerih hmeljišča so

bila v letu 1947 prizadeta po toči, in imajo zaradi tega vsaj za 10 % manjši pridelek, kot ga izkazujejo njihovi donosi na ha oziroma na 1000 sadik v letih 1943, 1944 in 1946, naj prijavijo škodo do konca meseca novembra 1947 v pisarni Hmeljarske zadruge

Hmeljsko poročilo

SLOVENIJA

Žalec, 1. septembra 1947.

Obiranje hmelja je ob ugodnem vremenu končano. Pridelek je v pretežnem delu okoliša prav dobre kakovosti, ker smo dobili po daljši silni prireki pravočasno izdatne padavine, ki so preteč napad rdečega pajka na posameznih prodatih legah obrezuspešile. Obrobni predel okoliša je utrpel manjšo škodo po neurju, spremljanem delno tudi s točo. Donos bo vsaj enak onemu letnika 1946, zaradi povečanja nasadov bo pa verjetno nekoliko višji. Povpraševanje za hmelj letošnje letine je stalno zelo živahno.

Vzorec za pooblastilo

tistim hmeljarjem, ki sami iz tehtnih razlogov ne morejo pripeljati hmelja in dvigniti denar za hmelj pri Savinjski hranilnici v Žalcu.

Poblastilo

Podpisani ..... posestnik v .....
h. št. .... KLO ..... poblašcam s tem
....., da lahko dvigne denar za
hmelj pri Savinjski hranilnici v Žalcu, nakazan od »Hmezada« v Žalcu.

....., dne ..... 1947.

.....
podpis

Podpisani Krajevni odbor ..... potrjuje
s tem istinitost podpisa.

....., dne ..... 1947.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Žig

.....
tajnik

.....
predsednik

**S
P
O
R
T
E
D
N
A**

**PRIREDITEV
TISKARSKEGA
TEDNA**

**OD 7. DO 14. 9. 1947
V CELJU**

NEDELJA 7. septembra

Ob pol 9 dopoldne
OTVORITEV TISKARSKE RAZSTAVE
v vogelni dvorani Doma ljudske prosvete

Srečauje mariborskih in celjskih grafičarjev
v namiznem tenisu

ob 7 zjutraj na dvorišču Mohorjeve tiskarne, v primeru slabega vremena pa v domu SFD Kladivarja v Gaberjah

v šahu

ob 9.30 v vrtni dvorani Hotela Evrope

v nogometu

ob 10.30 na Glaziji

Popoldne ob 2

skupen izlet mariborskih in celjskih grafičarjev na Stari grad

PONEDELJEK 8. septembra

Ob 19.30 v Ljudskem gledališču premiera
»VOLKODLAKI«, drama v treh dejanjih

TOREK 9. septembra

odbojni turnir
ob 16 na Glaziji

namizno-teniški turnir

ob 18 v Domu SFD Kladivarja v Gaberjah

Pri obeh srečanjih sodelujejo aktivni celjskih sind. podružnic

SREDA 10. septembra

Ob 16.30

NOGOMETNA TEKMA FA Poštar : FA Grafičar

Srečanje starejših tovarišev obeh sindikatov v šaljivi tekmi

ČETRTEK 11. septembra

ob 19.30 v Ljudskem gledališču

PEVSKI KONCERT

mariborskega pevskega društva »Grafika«

PETEK 12. septembra

Prostovoljno delo na ruševinah mesta Celja

Gostovanje igralske skupine v Žalcu

za mladinske delovne brigade z igro »VOLKODLAKI«

SOBOTA 13. septembra

Ob 20 v dvorani Doma ljudske prosvete

DRUŽABNI VEČER

NEDELJA 14. septembra

Ob 10 dopoldne velik

PEVSKI, RECITACIJSKI IN HARMONIKAŠKI NASTOP

Gostuje Kult.-prosv. društvo »Jože Moškrič« iz Ljubljane

Ob 13.15

Fizkulturno tekmovanje v lahkootletiki

nastop članstva v telovadbi, štafete

pokalni nogometni brzoturnir grafičnih aktivov Slovenije

Vse sile za izvedbo petletke!